

25 NICOLAI GRVCHII AD PO-
steriorem Caroli Sigonij disputationem
refutatio.

QUO D EGO initio eorum librorū quos
de comitiis ante annos duodecim cō-
scripseram, sum professus, maximam
me doctis hominibus gratiam habi-
turum qui non modo nostra refutassent, sed etiā
de hoc genere veriora in vulgus edidissent: Id ego
etiā nunc adeo mihi tenendū existimaui, vt etiā
iis qui non sine meorum reprehensione veriora
edere conati, dignum conatu exitum non sunt
assecuti, maximas egerim ac nunc quoque agam
gratias. Vt enim in omni, quæ rationum momē-
tis nititur disputatione, libera hominum iudicia
esse debent: ita in hoc eruendæ antiquitatis stu-
dio, quod totum in coniecturis potius quam in
certa argumentorum consecutione positum est,
liberrima esse non modo æquum est: sed etiam
nolle in hoc genere reprehēdi, aut à nostra sen-
tentia discedi, vel nimium præfidentis, vel nimiū
imperiosi ingenij esse iudicandum est. Itaque ego
posteriorem Caroli Sigonij disputationem tan-
ta sum benevolentia complexus, vt tametsi tota
sit in accuratationem ac vehementiorem mei re-
prehensionem collata, tamē preclari ingenij, sin-
gularis modestiæ, exquisitæ eruditionis laudem
ei tribuendam esse libenter prædicem. Ac si aut
veris, aut probabilioribus quàm meæ sunt ratio-
nibus, mihi eius disputatio nitū videretur, non

I.

NE IDQUE EX BO LIQVERE, QVOD
de tribunis quidem plebis atque edilibus
nunquam nisi potestatem
dixerunt.

NEMO de tribunis plebis dixerunt
latini scriptores imperiū, Florus de
seditione Tib. Gracchi loquens ita
scribit. Sic triumvir, creatus dividendis
agris, cum ad perpetranda cœpta, die comitiorum pro-
rogari sibi vellet imperium. Et Paterculus lib. 2.
Octaniôque collega pro bono publico stanti, imperium
abrogavit. Multiplex sane verbum est imperium.
Vno modo cum latissimè patet eius significatio,
ad omnes pertinet, qui quoquo modo præsent
siue priuatim, siue publice. priuatim vt paternū,
imperium, herile imperium: publice, vt Populus
Romanus, cuius summum fuisse imperium sem-
per legitur, omninôque cum passim Romanum
imperium appellatur, & omnes cuiusque gene-
ris magistratus. Sunt enim magistratus, qui pu-
blicè præsent. Cicero de leg. lib. 3. Videtis igitur
magistratus hanc esse vim, vt præsit, præscribâtque re-
cta & vtilia & coniuncta cum legibus. vt enim ma-

A

magistratus imperium & magistratus potestas. Idque est quod significat Paulus I. C. ff. de verborum significatione cum scribit, potestatis verbo in persona magistratus imperium significari. Ex ea etiam imperij significatione ortum est illud genus loquendi, quo imperia sæpe pro magistratibus ipsis accipiuntur. Vt cū scribit Liuius lib. 9. *Et duo imperia eo anno dari cepta per populum.* Et cū apud Ciceronem lib. 9. ad Att. ea scribuntur, quæ apud Gellium lib. 13. cap. 14. ex Messala citantur. *Maius imperium à minore rogari non est ius.* Interdum imperij nomine ipsum iussum magistrat^o, eiusq; adeo qui imperandi ius habet, significat: ita ut imperium sit *πρόσταγμα* aut *πρόσταξις*. In qua significatione tam frequenter occurrit ut superuacaneū sit exempla apponere. Interdum ut regnum locum significat in quo regnatur, ita imperium sæpe magis locum significat quātuscunq; est cui imperatur, quàm ipsum ius ac potestatem imperandi: ut cū Romanum imperium appellatur totus ille gentium, nationum, locorum ambitus, qui sub populi Ro. erat ditione: quod etiā apud Latinos scriptores frequentissime reperitur. Est verò & alia significatio imperij, qua maior quædam iubendi, cogendi, coercendiq; potestas intelligitur: in qua significatione cū accipitur, merito negatur omnes magistratus imperiū habuisse, tametsi omnes iubendi potestatem haberent. In ea significatione accipitur apud Varronem cum scribit. *Magistratus aut vocationem habere ut cons. ceterosque qui imperium habent. huius*

CAROLI SIGONII DE BINIS
COMITIIS, ET LEGE CVRIATA
posterior cum Nic. Grachio
disputatio.

De vsu binorum comitiorum in magistratibus.

HTSI cum ab opinione Nicolai Grachij de veteri comitiorum consuetudine recedebam, nunquã fore putabam, vt ipse, quo est ingenio, atque iudicio præditus, meam, si nosset, de binis comitiis, & lege curiata sententiam improbaret, facere tamen nõ potui, quin magnam paulo antè ex eleganti illius, atque erudita responsione voluptatem animo ceperim, qua suam sibi coniecturam defendendam, meam verò acrius oppugnandam suscepit. Quam ob rem, quoniam ille proprio hac de re libro, & quidem aduersus me, vt ipse scripsit, inscripto, quodammodo me ad iustum huius disputationis certamen, contentionem que visus est prouocasse, faciã equidem non inuitus, vt simul & volûtati eius obsequar, si me scripto laceffere cogitauit, & Romanarum litterarum rationibus consulam, si quid eas meæ fortasse opinionis expositione cepisse detrimenti existimauit. id est explicabo quid ille hoc de genere, quid ego sentiã, accuratius, ac quomodo ego illius, quomodo ille meam frangat, abiiciãtque sententiã, persequar studiosius, vt si nõ aliam honestis his afferre studiis opem possim, doctis-